

De paaswake

In vroeger tijden leefde er in Rusland een groep christenen die het volgende gebruik hadden: tijdens de paasnachtviering, om twaalf uur, riep de bisschop drie mannen bij zich. Hij stuurde ze naar buiten, de nacht in, om de Messias te zoeken. Ze moesten goed uitkijken of Hij er al aankwam en Hem dan binnen brengen. Ondertussen ging de dienst gewoon verder. Na een tijdje kwamen de mannen weer terug. De bisschop onderbrak de dienst en vroeg de mannen of ze de Messias waren tegengekomen. Nee, ze hadden Hem niet gezien; ze hadden goed rondgekeken in de buurt, maar Hij was nergens te vinden. Daarop zei de bisschop: "Dan doen we het dit jaar ook weer met de liturgie."

Zo is het. Totdat Christus wederkomt en met ons het eeuwige paasfeest gaat vieren, halen we Hem in ons midden met liturgie, dat wil zeggen met tekenen, symbolen en verhalen.

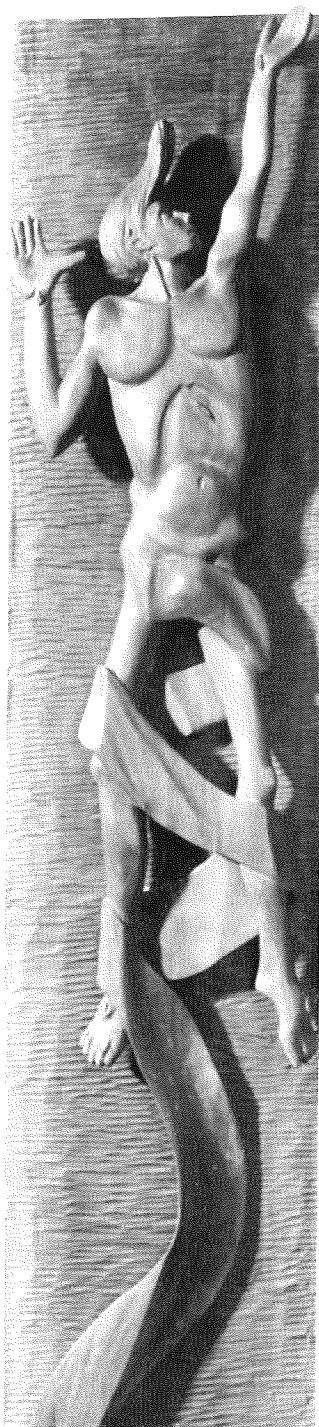
In de paasnacht kennen we machtige tekenen en verhalen. Het zijn de symbolen van vuur en water: vuur dat vernietigt maar ook licht en warmte geeft; water dat verwoest maar ook verfrist en vruchtbaar maakt. Wat een symboliek is dat, als wij allemaal ons kaarsje ontsteken aan de vlam van de paaskaars, het licht van Christus, dat stralend schijnt in de duisternis van de wereld; dat we dat kaarsje meenemen naar huis betekent dat we ook thuis het licht van Christus willen laten schijnen. En we worden besprenkeld met het doopwater dat ons reinigt en dat onze dorst naar een goed leven lest en ons in contact brengt met de bron des levens.

Deze paasviering is oeroud. Natuurvolken vierden bij het begin van de lente met deze fundamentele symbolen van vuur en water, dat er weer nieuw leven kwam: het licht van de zon won het van de duisternis van de winter en het water bracht nieuwe vruchtbaarheid voor het land en de kudde.

Er is één lente geweest in de geschiedenis van de mensen, die wereldwijd beroemd is geworden: toen het volk van de Joden bevrijd werd uit de slavernij van Egypte.

Dat is een van de oerverhalen van de mensheid, dat we in de paasnacht weer te horen krijgen.

Nog beroemder is het verhaal geworden van die lente, nu tweeduizend jaar geleden: toen was er een diepe duisternis gevallen over de mensheid

door de moord op de beste der mensen, Jezus van Nazareth. 'Koning der Joden' stond er spottend boven zijn kruis op Golgotha. Maar de priesters en schriftgeleerden van Jeruzalem hadden deze koning afgewezen: wat Jezus wilde was te mooi om waar te zijn.

Toen greep God in. Hij die in den beginne gezegd had: "Er zij licht in de duisternis," liet Jezus niet in de duisternis van de dood. Op de derde dag gebeurden er vreemde dingen bij het graf: de wachters vluchtten, de vrouwen die met welriekende kruiden naar het graf gekomen waren, vonden het geopend, en toen verscheen de vermoorde Jezus aan hen en zei: "Wees maar niet bang; dit betekent de overwinning van het leven op de dood, van het goede op het kwaad." En sindsdien wordt deze boodschap verder gedragen over de aarde. De apostelen trokken de wereld rond en zeiden: "Wij kennen iemand die gestorven was en toch leeft." En als de mensen dan zeiden: "Dat bestaat niet," vertelden ze van Jezus de Christus. Ze werden om die boodschap gevangen genomen, maar ze zeiden: "Jullie kunnen ons doden, maar ontkennen dat wij Jezus levend gezien hebben na zijn dood, kunnen we niet." En zo stierven ze allen de marteldood.

Sinds die eerste Paasdag klinkt deze boodschap overal. Niet alleen in kathedralen waar machtige koren de paasjubel uitgalmen: "De Heer is waarlijk opgestaan"; maar zelfs in het Rusland van de communisten waren de mensen gewend elkaar op Pasen traditioneel te begroeten met de woorden: "Christus is verrezen."

Nu maakt onze wereld moeilijke tijden door. Je hoeft het journaal maar aan te zetten en

je weet: dit is niet de wereld van Pasen, want die is door Jezus verlost van het kwaad.

Ook de Kerk van Nederland heeft het moeilijk: velen haken af en door de Nederlandse Kerkprovincie begint het spook van de moedeloosheid rond te waren. Maar dat zijn geen paasgevoelens. Het paasgeloof zegt dat, zoals een rozenstruik tot bij de grond wordt weggesnoeid om dan weer volop uit te bloeien, zo zullen er telkens mensen opstaan uit de verlamming en gaan leven in de geest van Christus. Dat hebben we ook in onze tijd gezien.

Denk aan paus Johannes XXIII, die op zijn hoge leeftijd gekozen werd als tussenpaus, maar die – jong van hart – de Kerk begon te hervormen naar de oorspronkelijke idealen van Jezus. Denk aan dominee M.L. King, die geweldloos streed voor de gelijkberechtiging van zwart en blank en die vermoord werd om zijn gerechtigheid. Denk aan bisschop Oscar Romero, die het opnam voor de armen en door de rechtse dictatuur werd uitgeschakeld. Hun verhalen zijn allemaal verrijzenisverhalen, want ze hielpen, net als Jezus, de mensen opstaan uit hun verkeerde keuzes, om de weg van het leven in te slaan.

Die aansporing van Pasen om op te staan en ons vol overtuiging te keren tot het licht en de waarheid en de goedheid, is ook tot de hedendaagse mens gericht. En het is niet verboden om daar dit jaar mee te beginnen.